

Aluehallitus 03.02.2025

Vastauksen antaminen valtuutettu Cederlöfin, Westerholmin, Wickströmin ja 21 muun valtuustoaloitteeseen säilytetään kättilöt kentällä -toiminta (AV)

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):
Koskela Jaana

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Svahn Sanna

Aluehallitus päättää antaa seuraavan vastauksen valtuustoaloitteeseen:

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Aloitteessa esitetään, että Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue tekee aloitteen HUS-yhtymälle Kättilö kentällä -toiminnan jatkamisesta Länsi-Uudenmaan alueella, ja että Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue tekee pyynnön Lohjan synnytysosaston kesäsulun vaikutuksista synnytystoiminnan tilastoihin ja kuluihin HUS-yhtymässä.

Tausta

HUS-yhtymähallitus päätti 17.6.2024 Lohjan sairaalan synnytystoiminnan siirtämisestä muihin HUS-yhtymän synnytyssairaaloihin osana HUS-yhtymän palveluverkkotyötä. Päätöksen myötä Lohjan synnytystoiminta päättyi joulukuussa 2024. Tätä edeltävästi Lohjan sairaalan synnytystoiminta oli suljettuna kesän 2024 aikana aikavälillä 17.6.-8.9.2024 potilasturvallisuuden varmistamiseksi tilanteessa, jossa lain edellyttämää lastenlääkäri- ja leikkausvalmiutta ei voitu taata Lohjan sairaalan henkilöstöpulan vuoksi.

Lohjan synnytysosaston kesäsulun myötä päättyi myös pelastuslaitoksen ja Lohjan sairaalan synnytysosaston yhteistyössä toteuttama Kättilö kentällä -toiminta, jossa Lohjan sairaalan synnytysosaston kättilöt ovat olleet valmiudessa lähtemään ensihoidon kanssa auttamaan tilanteissa, joissa synnytksen on todennäköistä tapahtua suunnittelemattomasti sairaalan ulkopuolella. Kenttäkättilötoiminta ei ole perustunut ensihoitopalvelun lakisääteisiin velvoitteisiin, vaan oli luonteeltaan ensihoitajien toimintaa kouluttavaa ja tukevaa. Vastuu potilaasta säilyi aina ensihoitohenkilökunnalla, sillä asetus ensihoitopalvelusta ei tunnista kättilöä ensihoidon toimintaympäristön työntekijänä ja näin ollen kättilölle ei voi siirtää synnyttäjän hoitovastuuta ensihoitajilta.

HUS-yhtymän mukaan Kättilö kentällä -toiminta ei ole ollut potilasturvallisuuden näkökulmasta välttämätöntä, eikä se ole kattanut läheskään kaikkia alueen kenttäsynnytyksiä. Toiminnan aikana saatu toimintavarmuus ja lisäosaaminen ovat kuitenkin olleet arvokkaita ensihoitajille. Kenttäkättilötoimintaa järjestettiin Uudellamaalla ainoastaan Lohjalla sairaalalla, mikä aiheutti merkittävän yhdenvertaisuushaasteen. Lisäksi toimintaan liittyy työturvallisuushaasteita, sillä kättilöiden sama turvallisuuskoulutus on ollut hyvin suppea kenttäolosuhteissa toimimiseen.

HUS-yhtymällä on ensihoitopalvelun järjestämisvastuu, ja se vastaa toiminnan operatiivisesta johtamisesta koko Uudenmaan alueella. Ensihoitopalvelun tuottamisesta HUS-yhtymä sopii Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin kanssa siten, että Uudellemaalle rakentuu HUS-yhtymän oma, pelastustoimen ja yksityisten palveluntuottajien muodostama yhteneväinen toiminnallinen kokonaisuus. Ensihoitopalvelun tuottamisesta ja operatiivisesta johtamisesta sovitaan yhteistoimintasopimuksessa. HUS-yhtymällä on järjestämisvastuu myös synnytystoiminnasta Uudellamaalla.

Järjestämisvastuullisena HUS-yhtymä vastaa muun muassa järjestettävien palveluiden yhdenvertaisesta saatavuudesta, tarpeen, määrän ja laadun määrittelemisestä sekä tuottamistavan valinnasta. HUS-yhtymä ei suunnittele Kätilö kentällä -toiminnan uudelleen aloittamista Uudenmaan alueella. HUS-yhtymä katsoo, että kentällä tapahtuvien synnytysten turvallisuus turvataan parhaiten hätäkeskuksen ja ensihoitohenkilöstön asianmukaisella koulutuksella ja ohjeistuksella sekä ensihoidon ja synnytyssairaaloiden hyvällä yhteistyöllä.

Aloitteessa esitetään myös pyyntö selvityksestä Lohjan synnytysosaston kesäsulun vaikutuksista synnytystoiminnan tilastoihin ja kuluihin HUS-yhtymässä. HUS-yhtymää koskee hallintolain mukainen viranomaisen selvittämisvelvollisuus. Viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset. Menettely kannattaa toteuttaa hallinnollisesti mahdollisimman kevyellä tavalla. Vaihtoehtoina tällöin ovat selvityksen pyytäminen suoraan kysymyksen kohteena olevasta asiasta vastaavalta HUS- yhtymän viranhaltijalta tai aikataulujen sen salliessa kyseisen viranhaltijan kutsuminen aluehallituksen kokoukseen antamaan suullisesti selvitystä asiasta. Lisätietotarpeen voi esittää myös Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen hallinnolle, joka huolehtii asian selvittämisestä ja viestimisestä kysyjälle. Tavoitteena on kuitenkin rakentaa HUS-yhtymän ja omistajien yhteistyötä siten, ettei selvityksien pyytäminen olisi jatkuvasti toistuva asia ja hallinnollisesti raskas prosessi.

Yhteenveto

Aloitteessa esitetään, että Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue tekee esityksen HUS-yhtymälle Kätilö kentällä -toiminnan jatkamiseksi. HUS-yhtymällä on ensihoitopalvelun järjestämisvastuu Uudellamaalla. Järjestämisvastuullinen vastaa muun muassa järjestettävien palveluiden yhdenvertaisesta saatavuudesta, tarpeen, määrän ja laadun määrittelemisestä sekä tuottamistavan valinnasta. Tällä hetkellä Kätilö kentällä -toiminnan jatkamista ei suunnitella Uudenmaan alueella.

Aloitteessa esitetään myös pyyntö selvityksestä Lohjan synnytysosaston kesäsulun vaikutuksista synnytystoiminnan tilastoihin ja kuluihin HUS-yhtymässä. HUS-yhtymä on lain mukaan velvollinen huolehtimaan asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset. Selvitys suositellaan ensisijaisesti pyydettäväksi suoraan asiasta vastaavalta HUS-yhtymän viranhaltijalta, tai aikataulujen sen salliessa kyseisen viranhaltijan voi kutsua aluehallituksen kokoukseen antamaan suullisesti selvitystä asiasta. Näin mahdollistetaan hallinnollisesti mahdollisimman kevyt menettely.

Lisäksi aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää

1. merkitä aluehallituksen antaman vastauksen valtuustoaloitteeseen tiedoksi ja

2. todeta valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Päätös

Selostus

Valtuutetut Cederlöf, Westerholm ja Wickström sekä 21 muuta valtuutettua ovat jättänyt aluevaltuuston kokouksessa 1.10.2024 § 56 aloitteen Säilytetään kättilöt kentällä -toiminta.

Valtuustoaloitteessa esitetään, että Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue tekee aloitteen HUS-yhtymälle kättilöt kentällä -toiminnan jatkamisesta Länsi-Uudenmaan alueella sekä tekee pyynnön Lohjan synnytysosaston kesäsulun vaikutuksista synnytystoiminnan tilastoihin ja kuluihin HUS-yhtymässä.

Hallintosäännön 26§: n mukaan valtuutetuilla on oikeus tehdä aloitteita hyvinvointialueen toimintaan liittyvissä asioissa. Aloitteeseen, jolla ei ole talousarviovaikutusta ja jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua, tulee aluehallituksen esitellä vastaus aluevaltuuston käsiteltäväksi ensi tilassa, viimeistään vähintään puolen vuoden kuluessa sen jättämisestä.

Liitteet

- 1 Fullmäktigeledamöterna Cederlöf, Westerholm och Wickströms motion: Bevara fältbarnmorskeverksamheten / Valtuutettu Cederlöfin, Westerholmin ja Wickströmin valtuustoaloite: Säilytetään kättilöt kentällä -toiminta

Oheismateriaali

Tiedoksi

Täytäntöönpano

Päätöshistoria